

ส่วนที่ 1

บทนำ

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การที่ประชากรของประเทศ รวมทั้งเด็กเยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประพฤติตนในทางที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ มีสติรู้ตัว จะช่วยให้ปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ลดน้อยลง การปกครองง่ายขึ้น ส่งผลทำให้การพัฒนาประเทศมีความเจริญรุ่งเรือง ประชาชนมีความพอเพียงพออยู่พอกินมีการดำรงชีวิตที่สงบสุขอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะเด็กเยาวชนในวัยเรียนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องมีการปลูกฝังบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ เพราะการหล่อหลอมและการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ต้องใช้เวลาอันยาวนานแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยพัฒนาผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมที่เสริมสร้างปัญญาภายในให้มีสมาธิจดจ่อควบคู่กับการสร้างปัญญาภายนอกซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย

รัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงได้ประกาศนโยบายในการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อต้องการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ตามคำแถลงนโยบายคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก คือ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ และสอดคล้องกับนโยบายโครงการโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีกรอบแนวคิด 5 ด้าน คือ พอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบและอุดมการณ์คุณธรรม ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้จะส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความสงบสุข

โครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นงานดำเนินการเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมี

ความสุข จึงต้องพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยจัดทำโครงการ โรงเรียนคุณธรรม” เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่าย เป็นการลงทุนต่ำแต่ได้ผลสูง สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง ช่วยให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดลง เสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ถือว่าเป็นการพัฒนาเยาวชนได้อย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เด็กและเยาวชนหลงใหลไปกับวัฒนธรรม ค่านิยม ที่ไม่ถูกต้อง การนำเสนอข่าวผ่านสื่อต่างๆ ส่วนมากมักมุ่งเน้นนำเสนอภาพและเหตุการณ์ในด้านลบซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติดีกลับขาดพื้นที่และโอกาสที่ดีในการได้รับยกย่องการส่งเสริมให้กำลังใจ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนแล้วว่าสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นอย่างมาก เด็กและเยาวชน มีค่านิยม ที่แตกต่างไปจากเดิม มีความสับสนในทางวัฒนธรรมมากกว่าการพัฒนาด้านจิตใจก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่ พึงประสงค์ ก้าวร้าว ผิดศีลธรรม เห็นผิดเป็นชอบ ไม่มีระเบียบวินัย ไม่อดทนไม่ใฝ่เรียนรู้ เห็นแก่ตัว เป็นปัญหาสังคมที่หน่วยงานต่างๆ โรงเรียน บุคคลหลายฝ่ายต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา อย่างเร่งด่วน เพราะในขณะนี้เด็กและเยาวชนไทยขาดการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ยั่งยืน ไม่เกิดผลถาวร ซึ่งสถานบันการศึกษาต้องการผลิต ให้นักเรียน นักศึกษาเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่ดีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข จึงกล่าวได้ว่าปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะการหลงใหลไปกับกระแสสังคมผิดเพี้ยน เน้นวัตถุ เน้นบริโภคนิยม ละเลยสิ่งที่เป็นความดี ความจริงและความงดงาม ทำให้ประเทศโดยรวมถอยหลังจึงจำเป็นที่เยาวชนคนไทยต้องช่วยกันสร้างความดีให้บ้านเมือง

ผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานทั้ง 4 งานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เน้นการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันจะส่งผลให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนที่มีความดี มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าในตนเอง เรียนดี มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องกระทำเป็นอย่างยิ่งและทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง โดยบุคคล กลุ่มคนสถาบัน องค์กรต่างๆ และวัยที่ต้องเน้นย้ำเป็นอย่างยิ่งคือวัยเด็ก ในการพัฒนาประเทศจะต้องกระทำทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจไปพร้อมๆ กันจึงจะเกิดผลดี การพัฒนาคุณภาพด้านจิตใจ

ให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ได้จะต้องเป็นคนที่มีความดีคุณธรรมจริยธรรม เพราะเป็นรากฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองมั่นคง ความสงบสุขของบุคคลและประเทศชาติ ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายโครงการโรงเรียนคุณธรรมและให้โรงเรียนทุกแห่งจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ตามกรอบแนวคิดโครงการโรงเรียนคุณธรรม 5 ด้าน ประกอบด้วย พอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหากลยุทธ์การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการ พัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม คู่กับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนตลอดไป

2. วัตถุประสงค์ของคู่มือดำเนินงาน

1. เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)
3. เพื่อประเมินผลการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)

3. รายละเอียดประกอบคู่มือดำเนินงาน

3.1 ความหมายที่ใช้ในคู่มือดำเนินงาน

กลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล หมายถึง กลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด) อำเภอเมืองจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (functional strategy) อันเป็นภารกิจของโรงเรียน ที่ดำเนินการโดยการประยุกต์และบูรณาการ นโยบายโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างสอดคล้องกับภารกิจประจำในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนานักเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

และชุมชนเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนโยบายโรงเรียนคุณธรรม

การบริหารจัดการที่มีสัมฤทธิ์ผล หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนโดยผู้บริหาร ให้
ความสำคัญต่อผลสำเร็จในการดำเนินงาน ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้เป็นไปตามเป้าหมายหรือ
วัตถุประสงค์ที่กำหนด ผ่านมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วย 1) ด้านโรงเรียน 2) ด้านผู้บริหาร
3) ด้านครู และ 4) ด้านนักเรียน และผ่านตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วย 1) มีอุดมการณ์
คุณธรรมในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม 2) มีกลไกและเครื่องมือในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรม
ร่วมกันทั้งโรงเรียน 3) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง ความกตัญญู
ความซื่อสัตย์สุจริต อดทนและเสียสละในโรงเรียนเพิ่มขึ้น 4) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลง 5)
มีกระบวนการมีส่วนร่วม และสร้างความรับผิดชอบจากผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน 6) มีองค์ความรู้
นวัตกรรมด้านคุณธรรมและบูรณาการไว้ในชั้นเรียน 7) เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม อย่างมี
สัมฤทธิ์ผลและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขมิจิน
นาวาสงเคราะห์) ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ได้รับการดูแลรักษาให้ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย ตาม
เหตุการณ์หรือสถานการณ์แต่ละฤดู สภาพห้องเรียนสะอาด มีห้องพิเศษให้ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จัด
แหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมที่หลากหลาย มีแผนพัฒนาคุณธรรม มีระบบข้อมูลสารสนเทศทางคุณธรรมที่
เป็นปัจจุบัน มีความผูกพันระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและ
ชุมชนร่วมกันส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิต เกิดความตระหนักรู้เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิด
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับทุกคน
โดยโรงเรียนได้บูรณาการผ่านกิจกรรม โครงการงานคุณธรรม ส่งผลให้ได้รับยกย่องจากภายในและ
ภายนอกโรงเรียน

การบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของผู้อำนวยการโรงเรียน
ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการของโรงเรียน ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย การวางแผน
ดำเนินงาน การควบคุมดูแล การใช้ทรัพยากร การประสานงาน การนิเทศติดตาม การประเมินผล การ
ปรับปรุงแก้ไข การให้คำแนะนำและการให้บริการชุมชน ซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจด้าน
คุณธรรม มีกระบวนการบริหารงานที่เป็นระบบ โปร่งใสตรวจสอบได้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อัน
ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ โรงเรียนคุณธรรม จน
เป็นที่ยอมรับ

การจัดการเรียนการสอนของครู หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนบ้าน
ปากน้ำ(เขมิจินนาวาสงเคราะห์) ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนแบบบูรณาการ
โครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์

การเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้คุณธรรมส่งผลให้นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด โรงเรียนคุณธรรม โดยครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรม สามารถจัดการเรียนรู้ปลูกฝัง และประเมินคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีความสามารถในการเป็นวิทยากรคุณธรรม มีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณธรรมจนได้รับการยอมรับหรือยกย่องเชิดชูเกียรติจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรภายในหรือภายนอก

การเรียนรู้และคุณภาพนักเรียน หมายถึง การเรียนรู้และคุณภาพนักเรียน โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) ที่ได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่บูรณาการตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพด้านวิชาการ ด้านการมีสมรรถนะ ที่จำเป็นและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จัดทำโครงการคุณธรรมได้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นผู้นำทางด้านคุณธรรม สามารถสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมตลอดจนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านปากน้ำ เช่น ร่วมการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของโรงเรียน ร่วมวางแผนพัฒนาคุณธรรม ร่วมพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนหรือกรอบ แนวคิดโรงเรียนคุณธรรม ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ร่วมสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมของโรงเรียน

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการ โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) ในปีการศึกษา 2560

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) ในปีการศึกษา 2560

คณะกรรมการโรงเรียน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) ในปีการศึกษา 2560

โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) หมายถึง โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา-เขาวง) ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร หมู่ที่ 2 ถนนปากน้ำ - ชุมพร ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 สัญลักษณ์ในคู่มือดำเนินงาน

สัญลักษณ์ในแนวดำเนินงานตามรูปแบบ

I หมายถึง ปัจจัยป้อน (Inputs: I)

P หมายถึง กระบวนการ (Process: P)

O หมายถึง ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Outputs: O)

* หมายถึง คำอธิบายกิจกรรมปฏิบัติที่ต้องศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในคู่มือ

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เตรียมการ

1.1 จัดทำปฏิทินการทดลองสำหรับผู้วิจัยและคณะครู

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ประชุมชี้แจงคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินงานตามคู่มือดำเนินงาน

2. การทดลองตามคู่มือดำเนินงาน

2.1 มอบคู่มือดำเนินงานให้คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและนำไปใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม

2.2 ติดตามตรวจสอบเยี่ยมตามปฏิทิน ให้ข้อเสนอแนะและขวัญกำลังใจคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน ในช่วงการทดลอง ระยะเวลา 1 ปีการศึกษา

2.3 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำตามรายละเอียดของคู่มือดำเนินงานและให้ความช่วยเหลือเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ อย่างไม่ลืมหูลืมตา

2.4 จัดประชุมคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน และจัดเก็บข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการทดลองอย่างเป็นระบบ

3. นำผลการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูล

3.2 สังเกต ตรวจสอบร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน

3.3 สรุปผลการประเมินผลปฏิบัติการเชิงสถิติ

3.4 ร่วมกันกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. คำชี้แจง

การดำเนินงานตามคู่มือนี้ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบและเข้าใจตรงกันในการดำเนินงานบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด) ตามคู่มือดำเนินงาน
2. มีการมอบหมายให้ทีมครูหรือครูผู้รับผิดชอบในแต่ละกลยุทธ์หลักรายการหรือกิจกรรมตามกลยุทธ์ฯ อย่างชัดเจน
3. เมื่อมีการปฏิบัติตามกิจกรรมใดๆ โดยตรงหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมขอให้ครูผู้รับผิดชอบใส่เครื่องหมาย ในช่องสี่เหลี่ยม หน้ารายการนั้นๆ
4. ให้ครูผู้รับผิดชอบเก็บร่องรอยหลักฐานผลการปฏิบัติงานตามคู่มือดำเนินงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องรอรับการนิเทศติดตามจากผู้วิจัย
5. เมื่อสิ้นระยะเวลาการวิจัย ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือวิจัยมาวิเคราะห์ผลต่อไป
6. ระยะเวลาในการทดลอง คือ ปีการศึกษา 2560 ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมีนาคม 2561 หรืออาจมีการเก็บข้อมูลสิ้นภาคเรียนเพื่อพัฒนากลยุทธ์ฯ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
7. การติดตามผลการวิจัยตามปฏิทินแต่ละครั้งขอให้ครูผู้รับผิดชอบได้แสดงผลการปฏิบัติตามและร่องรอยหลักฐาน (Tracking) ที่ได้ปฏิบัติและปรากฏตามคู่มือดำเนินงาน

6. ตัวอย่างการปฏิบัติตามคู่มือดำเนินงาน

กลยุทธ์หลักที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
1.1 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม	1. จัดทำแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครองทุกปี (I)	☒ 1. จัดประชุม ครู นักเรียน ผู้ปกครอง วางแผนพัฒนาบริเวณโรงเรียน ☒ 2. จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ☒ 3. จัดสถานที่ บริเวณ เวทีแสดงที่ปลอดภัย

คำอธิบาย

จากตัวอย่างแสดงว่า กิจกรรมที่ได้ดำเนินการปฏิบัติหรือจัดกิจกรรม “จัดประชุม ครู นักเรียน ผู้ปกครองวางแผนพัฒนาบริเวณ โรงเรียน จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดสถานที่ บริเวณ เวทีแสดงที่ปลอดภัย”

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด) ตามคู่มือดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. ผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีความพร้อมเพื่อการประเมินบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด) เมื่อสิ้นปีการศึกษา
3. นักเรียนทุกระดับชั้นในมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ 2

แนวคิดเกี่ยวกับ
การบริหารจัดการ
โรงเรียนคุณธรรม
ที่มีสัมฤทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม

เมื่อกล่าวถึงคำว่าคุณธรรมและจริยธรรมนั้นมีความหมายที่ใกล้เคียงกันมาก คนส่วนใหญ่จึงมักจะใช้รวมกันเป็นคำว่าคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรมคืออุปนิสัยอันดีงามซึ่งสั่งสมอยู่ในดวงใจของบุคคลที่เกิดจากความพยายามที่ประพฤติปฏิบัติติดต่อกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน

คุณธรรม เป็นหลักธรรมที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีที่เกิดจากจิตใจ ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงาม ประพฤติตนเหมาะสมอย่างมีสติสัมปชัญญะเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สงบสุข

คุณธรรมคือหลักของความดีงามแห่งการประพฤติตนและลักษณะของอุปนิสัยของบุคคล มีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น คุณธรรมเกิดจากการปลูกฝังโดยการได้ฟัง การได้เห็น หรือการได้อ่านและคุณธรรมจากสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่

จากความหมายของคุณธรรมดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า **คุณธรรม** เป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติตนที่เกิดจากอุปนิสัยที่ดีงาม โดยได้รับการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามเหล่านั้นจากการเห็น การฟัง การอ่าน การอบรมสั่งสอน และการฝึกฝนเป็นประจำซึ่งบุคคลที่มีคุณธรรมจะแสดงพฤติกรรมออกมาจากใจด้วยความรักและศรัทธาโดยไม่มีใครบังคับ ดังนั้น ในการบริหารงานตามสภาพและบริบทของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีความจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับพฤติกรรมของครูและนักเรียนแต่ละคน ให้ความไว้วางใจและเห็นคุณค่าในตัวครูและนักเรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีตลอดเวลา

ความสำคัญของคุณธรรม

โรงเรียนในประเทศไทยส่วนใหญ่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาการ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การสืบค้น การสร้างนวัตกรรมซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของต่างๆ จนลืมสร้างความสมดุลด้านคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียนทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตอันสงบสุข มีนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรม ดังนี้

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นการพัฒนาคนไทย 4 ประการ ดังนี้ 1) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อ

ตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้
ประพฤติปฏิบัติในความสัจ ความดี 3) การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ ประพฤติล่วงความสัจ
สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด และ 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้สละประโยชน์
ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวประชาชนชาว
ไทยควรนำไปประพฤติปฏิบัติเพื่อความสงบร่มเย็น และส่งผลให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า

คุณธรรม มีความสำคัญต่อการจัด การเรียนการสอน ต่อการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า
คุณธรรม จริยธรรม จะทำให้นักเรียนที่ได้รับ การฝึกอบรมเป็นมนุษย์ที่ดี มีความซื่อสัตย์ มีศีลธรรม เป็น
พลเมืองดี มีความคิดชอบและประพฤติชอบด้วยกายวาจาใจ ประกอบอาชีพที่สุจริต ใช้สติปัญญาให้เกิด
ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ความสำคัญของคุณธรรม เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็น
ทรัพยากรที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โรงเรียนจำเป็นต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก
จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมในปัจจุบันและอนาคต

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่
สมบูรณ์ของนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่ดีอันจะนำไปสู่การเป็นคนดี คนเก่งคนมี
ความสุข ควรเน้นการประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรม คำสอนของศาสนา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
และสังคม การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะแก่บุคคลทั่วไป

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม

โครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอย
เบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของ
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการดำเนินงานตามนโยบายภายใต้
กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะ
หน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมี
ความสุข จึงต้องพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยจัดทำโครงการ “โรงเรียนคุณธรรม” เพื่อพัฒนาโรงเรียนใน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งรูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่ายเป็น
การลงทุนต่ำแต่ได้ผลสูง สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง ช่วยให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์
ลดลง เสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ถือว่าเป็นการพัฒนาเยาวชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์โครงการโรงเรียนคุณธรรม

1. เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล
ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั้วดี และภูมิใจในการทำ
ความดี

2. เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียน สร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจนและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการโรงเรียนคุณธรรม

1. จำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
2. จำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
3. จำนวนผู้บริหาร ครูและนักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ คือ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม

เป้าหมายโครงการโรงเรียนคุณธรรม

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ ปีการศึกษา 2560 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 35 เข้าร่วมโครงการ และขยายผลการดำเนินงานให้มีความครอบคลุมโรงเรียนทุกแห่งในปีการศึกษา 2561

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนทุกคนมีความตระหนักรู้ เข้าใจและคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี และร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม ด้วยการขอความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน ต่อเนื่องและยั่งยืน

ตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม

1. มีอุดมการณ์คุณธรรมในการพัฒนาในโรงเรียนคุณธรรม
2. มีกลไกและเครื่องมือในการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมร่วมกันทั้งโรงเรียน
3. มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต อดทนและเสียสละในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
4. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลง
5. มีกระบวนการมีส่วนร่วม และสร้างความรับผิดชอบต่อผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน
6. มีองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านคุณธรรมและบูรณาการไว้ในชั้นเรียน
7. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม

ความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดเป้าหมายประชากรวัยเรียน มีกิจกรรมปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาในการ

ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบในรูปแบบกิจวัตรประจำวัน ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นแบบอย่าง
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและนอกโรงเรียน
3. ปรับวิธีการเผยแพร่หลักศาสนาให้มุ่งชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนที่เข้าใจง่ายและปฏิบัติได้จริง
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์
5. จัดสื่อการสร้างสรรค้ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันดีงาม
6. นำวัฒนธรรมที่ดีงามที่พึงประสงค์ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เช่น ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ข้อบังคับ การทำงานเป็นทีม ให้เกียรติผู้อื่น

จะเห็นได้ว่า ความคาดหวังของแผนพัฒนาดังกล่าว มุ่งให้เยาวชนคนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สร้างคนดีให้บ้านเมือง จึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ระดับปฏิบัติที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการโรงเรียนคุณธรรมจะเป็นเครื่องมือที่สามารถทำให้ประสบผลสำเร็จ

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล

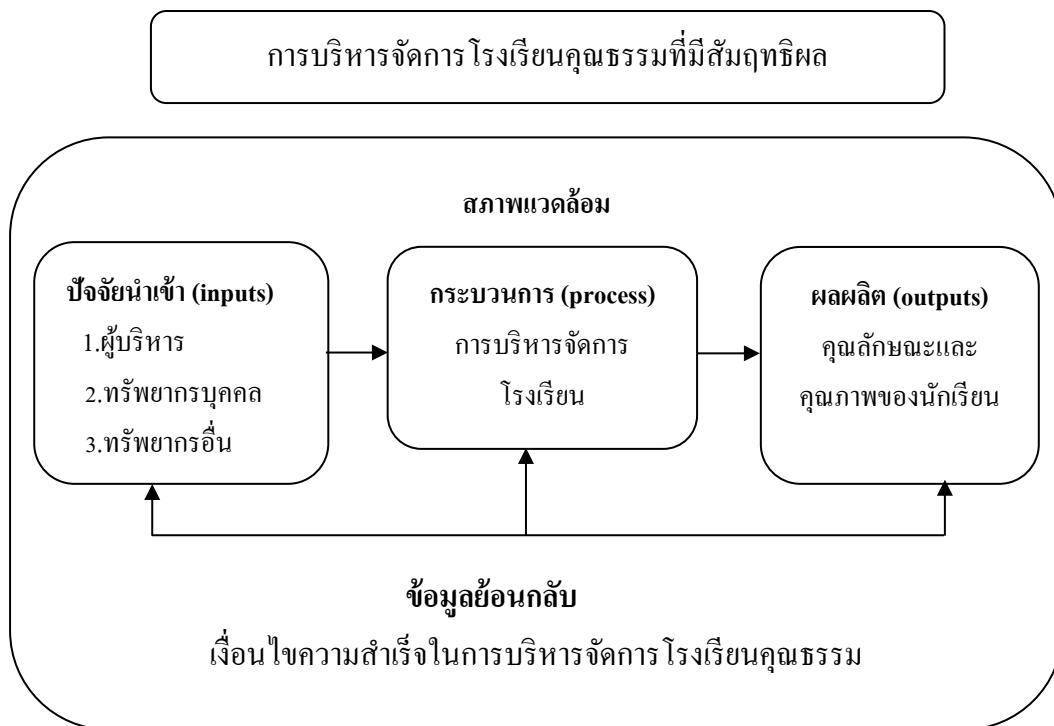
สำหรับการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด) อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ประกอบไปด้วย 3 ด้านได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลผลิต (outputs) โดยมีข้อมูลย้อนกลับ (feedback) และสภาพแวดล้อม (environment) เป็นเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน มีการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรมและคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้บรรลุความสำเร็จ เป็นสิ่งที่นำเข้ามาผ่านกระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ อันเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อจัดกระทำกับปัจจัยทางการบริหารทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรอื่นๆ รวมทั้งเทคนิควิธีการบริหารจัดการต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีสัมฤทธิ์ผล

2. ด้านกระบวนการ (process) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปลี่ยนสภาพปัจจัยนำเข้าไปสู่ปัจจัยส่งออกที่มีคุณค่า มีความหมายเพิ่มสูงขึ้น อันประกอบด้วยแนวทาง วิธีการ การลงมือปฏิบัติ การ

เรียนรู้และการปรับตัว ตลอดจนการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้สิ่งที่มีความยุ่งยาก เช่น กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียดที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้อย่างราบรื่นได้จนนำไปสู่ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการ

3. ด้านผลผลิต (outputs) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการที่ปัจจัยที่ป้อนเข้าไปได้ผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพออกมาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยสามารถตรวจวัดได้โดยการใช้เครื่องมือประเมินในลักษณะต่างๆ เช่น มาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม ตัวชี้วัดโรงเรียนคุณธรรม ประเด็นพิจารณา รวมทั้งนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดสรุปได้ ดังภาพที่ 1

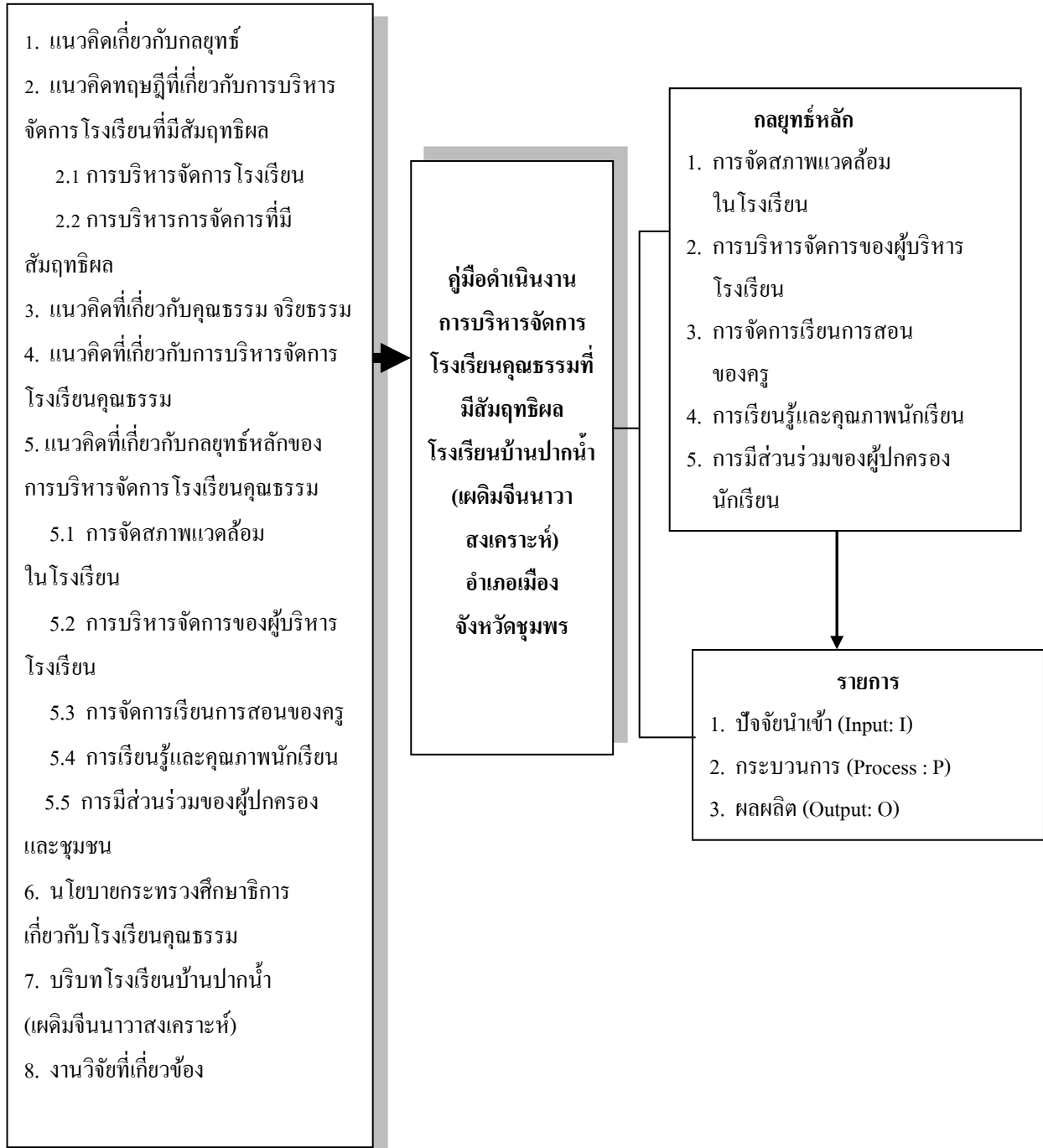

ภาพที่ 1 การบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล

ดังนั้นแนวคิดการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีสัมฤทธิผล มีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนหรือกระบวนการ มีรายละเอียดที่ชัดเจนอันเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นที่ยอมรับร่วมกันของครูในโรงเรียนที่จะร่วมกันดำเนินการ รวมถึงบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ที่ต้องให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การดำเนินงานให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายที่คาดหวัง ซึ่งอาจมีเงื่อนไขและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์

ในคู่มือนี้ การกำหนดแนวดำเนินงานตามการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาชะเมา) ได้นำขอบข่ายการวิเคราะห์แบบระบบโดยพิจารณาปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) มาเป็นกรอบในการกำหนดแนวดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล ตามองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และวิธีการปฏิบัติของโรงเรียน ได้วิเคราะห์กิจกรรมการปฏิบัติที่ส่งผลให้เกิดคุณธรรม โดยมีกรอบแนวคิดของคู่มือดำเนินงาน ดังภาพที่ 2

กรอบแนวคิดคู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดคู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมฯ

ส่วนที่ 3

แนวทางตามคู่มือดำเนินงาน
การบริหารจัดการ
โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล

แนวทางตามคู่มือดำเนินงาน
การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)

กลยุทธ์หลักที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
1.1 การจัด บรรยากาศ ที่เอื้อต่อการปลูกฝัง คุณธรรม	1. จัดทำแผนพัฒนาสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครองทุกปี (I) 2. จัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัย อย่างชัดเจน (I) 3. จัดสถานที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมที่ปลอดภัย (P) 4. จัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปลูกฝัง คุณธรรมอย่างหลากหลาย (P)	☐ 1. จัดประชุม ครู นักเรียน ผู้ปกครอง วางแผนพัฒนาบริเวณ โรงเรียน ☐ 2. จัดระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ☐ 3. จัดสถานที่ บริเวณ เวทีแสดง ที่ปลอดภัย ☐ 4. จัดทำแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม ☐ 5. จัดบริเวณแสดงโครงการ คุณธรรมนักเรียนที่น่าสนใจ ☐ 6. นักเรียนร่วมทำงานเป็นทีม
1.2 การกำหนด คุณธรรม อัตลักษณ์ ของโรงเรียน	1. จัดทำแผนพัฒนาด้านคุณธรรม อย่างเป็นระบบ (I) 2. การค้นหาคำปัญหาและสาเหตุที่แท้จริง ของปัญหาแล้วนำมากำหนดพฤติกรรม บ่งชี้คุณธรรมในการแก้ปัญหาอย่างเป็น ระบบ (P) 3. การกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียน คุณธรรมที่ชัดเจน (P) 4. จัดบริเวณให้ผู้บริหาร ครู และ นักเรียน ปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์ และกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม	☐ 7. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมทำแผนพัฒนาด้านคุณธรรม โดยนำข้อมูลปัญหาและสาเหตุ ที่แท้จริงมาประกอบ ☐ 8. ครู นักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนคุณธรรม ☐ 9. จัดบริเวณแสดงอัตลักษณ์

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
	ที่เหมาะสม (P)	ที่สะอาด ปลอดภัย
1.3 การจัดข้อมูลสารสนเทศและการเผยแพร่	<p>1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย บริเวณที่ติดป้ายนิเทศ และมีห้องค้นคว้าเอกสารด้านคุณธรรมที่สะอาด ปลอดภัย ใช้งานได้ตลอดปี (P)</p> <p>2. จัดให้มีเครือข่ายคุณธรรมภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น (P)</p> <p>3. จัดบริเวณ สถานที่และเทคนิควิธีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านคุณธรรมอย่างเหมาะสม (P)</p>	<p>☐ 10. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่สืบค้นได้ง่าย</p> <p>☐ 11. จัดป้ายนิเทศที่น่าสนใจ</p> <p>☐ 12. จัดห้องค้นคว้าเอกสารที่สะอาด ปลอดภัย</p> <p>☐ 13. จัดการสร้างเครือข่ายและขยายผลภายในและกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน</p> <p>☐ 14. จัดให้ทุกฝ่ายได้ร่วมชื่นชมผลงานและรางวัล</p>
รวม 3 กลยุทธ์ย่อย	รวม 11 รายการ	รวม 14 กิจกรรมปฏิบัติ

กลยุทธ์หลักที่ 2 การบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
2.1 องค์กรความรู้ของผู้บริหาร	<p>1. จัดรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมอย่างเป็นระบบ (I)</p> <p>2. จัดทำขั้นตอนการขับเคลื่อนการบริหารงาน โครงการ โรงเรียนคุณธรรมอย่างชัดเจน (I)</p> <p>3. จัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนคุณธรรมที่ปฏิบัติได้ (I)</p>	<p>☐ 1. นำองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมไปใช้</p> <p>☐ 2. ทำขั้นตอนการขับเคลื่อนการบริหารงาน โครงการ โรงเรียนคุณธรรม</p> <p>☐ 3. จัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล</p>

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
2.2 การบริหารจัดการที่ดี	<p>1. นำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดเป็นกลยุทธ์ (I)</p> <p>2. จัดให้มีโครงสร้างการบริหารจัดการด้านคุณธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ (I)</p> <p>3. มีคู่มือดำเนินงานด้านคุณธรรมที่เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ซึ่งปฏิบัติได้จริง (I)</p> <p>4. จัดให้นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาด้านคุณธรรม เป็นประจำทุกภาคเรียน (P)</p>	<p>☐ 4. จัดทำขั้นตอนพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม</p> <p>☐ 5. มอบหมายภาระงานที่เหมาะสม ตรงความรู้ความสามารถได้ตามสถานการณ์ (I)</p> <p>☐ 6. จัดทำคู่มือดำเนินงานฯ โดยผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วม</p> <p>☐ 7. ผู้บริหารครู นักเรียน ผู้ปกครอง ร่วมประเมินผล</p> <p>☐ 8. นำผลการประเมินไปส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน</p>
2.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี	<p>1. ผู้บริหารปฏิบัติตนตามคู่มือดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ (P)</p> <p>2. ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน และครองงานเป็นที่ยอมรับ (O)</p> <p>3. จัดให้ครู นักเรียน มีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง จัดกิจกรรมด้านคุณธรรมในชุมชนตามความเหมาะสม (P)</p>	<p>☐ 9. ผู้บริหารปฏิบัติตนตามคู่มือดำเนินงานอย่างเคร่งครัด</p> <p>☐ 10. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีทุกด้าน</p> <p>☐ 11. ครู นักเรียน เป็นผู้นำจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม</p> <p>☐ 12. ครู นักเรียน มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม</p>
รวม 3 กลยุทธ์ย่อย	รวม 10 รายการ	รวม 12 กิจกรรมปฏิบัติ

กลยุทธ์หลักที่ 3 การจัดการเรียนการสอนของครู

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
3.1 องค์กรความรู้ ของครู	<p>1. จัดให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการ ออกแบบการเรียนรู้ปลูกฝังคุณธรรม อย่างเป็นระบบและสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง (H)</p> <p>2. จัดสร้าง จัดหาสื่อการเรียนการสอน ปลูกฝังคุณธรรมอย่างเพียงพอ (P)</p> <p>3. แสวงหา เทคนิค วิธีการถ่ายทอด องค์ความรู้คุณธรรมอัตลักษณ์ และกรอบแนวคิด โรงเรียนคุณธรรม ทุกภาคเรียน (P)</p>	<p>☐ 1. ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม</p> <p>☐ 2. ครูจัดการเรียนการสอนด้าน คุณธรรมตามแผนการเรียนรู้</p> <p>☐ 3. จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ด้าน คุณธรรมหลายประเภท</p> <p>☐ 4. ครูใช้สื่อการเรียนการสอน คุณธรรม</p> <p>☐ 5. ครูมีเทคนิค วิธีสอนที่น่าสนใจ</p>
3.2 การจัดการเรียน การสอน	<p>1. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่เน้นการ ส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบ แนวคิดโรงเรียนคุณธรรม ผ่านโครงการ คุณธรรมและกิจกรรมหลากหลาย ทุกภาคเรียน (P)</p> <p>2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม โดยให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมทุกครั้ง (P)</p> <p>3. มีการจัดบูรณาการ โครงการงาน คุณธรรมในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยนักเรียนได้ปฏิบัติ กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ (P)</p> <p>4. จัดให้มีการวัดประเมินด้าน คุณธรรมและนำผลการประเมิน ไปพัฒนานักเรียนทุกภาคเรียน (P)</p>	<p>☐ 6. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ คุณธรรมอัตลักษณ์ที่เข้าใจง่าย ใช้ได้ จริง</p> <p>☐ 7. ครูให้นักเรียนจัดทำโครงการ คุณธรรม</p> <p>☐ 8. นักเรียนทำโครงการคุณธรรม บูรณาการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้</p> <p>☐ 9. ครู นักเรียน ร่วมประเมินผล โครงการคุณธรรม</p> <p>☐ 10. นำผลการประเมิน ไปปรับปรุงพัฒนา</p>

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง)

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
3.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี	<p>1. มอบหมายให้ครูสร้างเครือข่ายภายในโรงเรียน และสร้างเครือข่ายกับครูภายนอกโรงเรียนและหน่วยงานอื่นเติมรูปแบบ (P)</p> <p>2. จัดให้ครูเผยแพร่ผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านคุณธรรมอย่าง เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน (O)</p> <p>3. มีการสนับสนุนให้ครู ปฏิบัติตนตามคุณธรรมอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง (P)</p> <p>4. จัดให้ครูร่วมงานด้านคุณธรรมสร้างองค์ความรู้ และให้ความช่วยเหลือกำหนดขั้นตอนวิธีการต่างๆ แก่ผู้ปกครองและชุมชนตามความเหมาะสม (P)</p>	<p>☐ 11. ครูมีเครือข่ายคุณธรรมทั้งในและนอกโรงเรียน</p> <p>☐ 12. ครูสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC</p> <p>☐ 13. ครูแสดงผลงานด้านคุณธรรมระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่</p> <p>☐ 14. ครูร่วมงานต่างๆ เป็นผู้นำร่วมกับชุมชน</p> <p>☐ 15. ครูช่วยแนะนำขั้นตอนวิธีการด้านคุณธรรมแก่ผู้ปกครอง</p> <p>☐ 16. ครู ปฏิบัติตนตามคุณธรรมอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม</p>
รวม 3 กลยุทธ์ย่อย	รวม 11 รายการ	รวม 16 กิจกรรมปฏิบัติ

กลยุทธ์หลักที่ 4 การเรียนรู้และคุณภาพนักเรียน

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
4.1 การเรียนรู้ของนักเรียน	<p>1. จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมอย่างถูกต้อง (P)</p> <p>2. จัดให้นักเรียนทำโครงการคุณธรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม</p>	<p>☐ 1. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจคุณธรรมอัตลักษณ์</p> <p>☐ 2. นักเรียนทำโครงการคุณธรรมทุกชั้น</p>

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด)

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
	<p>ทุกระดับชั้น (P)</p> <p>3. จัดให้นักเรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการคุณธรรมทุกภาคเรียน (O)</p> <p>4. จัดให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากโครงการคุณธรรม เผยแพร่สู่ชุมชนด้วยวิธีการหลากหลาย (O)</p>	<p>☐ 3. นักเรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการคุณธรรม</p> <p>☐ 4. นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากโครงการคุณธรรม</p> <p>☐ 5. นักเรียนเผยแพร่โครงการสู่ชุมชน</p>
4.2 คุณภาพของนักเรียน	<p>1. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ (P)</p> <p>2. ฝึกฝนให้นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการจัดกิจกรรมคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง (P)</p> <p>3. ฝึกฝนให้นักเรียนนำเสนอผลงานการจัดกิจกรรมคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมทุกภาคเรียน (O)</p>	<p>☐ 6. ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก</p> <p>☐ 7. ฝึกนักเรียนจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมด้วยตนเอง</p> <p>☐ 8. ฝึกนักเรียนเปิดใจ ยอมรับคนอื่น เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น</p> <p>☐ 9. ฝึกนักเรียนได้เวทีด้านคุณธรรม</p>
4.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี	<p>1. จัดให้นักเรียนรวมกลุ่มตามความสนใจ เพื่อปฏิบัติกิจกรรมโครงการคุณธรรม การขยายผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียน (P)</p> <p>2. จัดให้นักเรียนรวมกลุ่มตามความสนใจ ปฏิบัติกิจกรรมคุณธรรมที่หลากหลาย ขยายผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานอื่น (P)</p>	<p>☐ 10. รวมกลุ่มความสนใจจัดกิจกรรมโครงการคุณธรรมในโรงเรียน</p> <p>☐ 11. รวมกลุ่มความสนใจจัดกิจกรรมคุณธรรม ขยายผลระหว่างโรงเรียน</p> <p>☐ 12. รวมกลุ่มความสนใจจัดกิจกรรมขยายกับหน่วยงานอื่นๆ</p>

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เฉลิมจินนาวาสงเคราะห์)

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
	3. ฝึกฝนให้นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์คุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (O)	☐ 13. จัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ ☐ 14.. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงคุณลักษณะที่ดีทั้งในและนอกโรงเรียน
รวม 3 กลยุทธ์ย่อย	รวม 10 รายการ	รวม 14 กิจกรรมปฏิบัติ

กลยุทธ์หลักที่ 5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
5.1 การสร้างองค์ความรู้ให้ผู้ปกครองนักเรียน	1. จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม (O) 2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือส่งเสริมนิสัยคุณธรรมด้วยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นวิทยากร (P) 3. มีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองแล้วนำมากำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรมทุกภาคเรียน (P)	☐ 1. สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง ☐ 2. ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองจัดทำคู่มือส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี ☐ 3. เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรมมาให้ความรู้และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง ☐ 4. กำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมตามความต้องการของผู้ปกครอง
5.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน	1. จัดให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ร่วมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรม	☐ 5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตริมจีนนาวาสงเคราะห์)

กลยุทธ์ย่อย	แนวดำเนินการของสถานศึกษา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
	ที่พึงประสงค์นักเรียนทุกภาคเรียน (P) 2. จัดให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วม สัมมนา อภิปรายหลังการจัดกิจกรรม คุณธรรม เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียนรายบุคคลทุกภาคเรียน (P)	☐ 6. ให้ผู้ปกครองร่วมแก้ปัญหา และพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นักเรียน
	3. จัดให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประเมิน ตัดสินผลการจัดกิจกรรมคุณธรรม ประกวดการ โครงการงานคุณธรรมและ นำเสนอผลการพัฒนาทุกภาคเรียน (O)	☐ 7. ผู้ปกครองและชุมชน ได้ร่วม สัมมนา อภิปรายหลังการจัด กิจกรรมคุณธรรม
	4. มีการจัดกิจกรรม “ครอบครัว คุณธรรม” โดยให้นักเรียนและผู้ปกครอง ปฏิบัติตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือ แนวคิดโรงเรียนคุณธรรมช่วงปิด ภาคเรียน พร้อมให้นักเรียนบันทึก การกิจกรรมที่ปฏิบัติ ทุกภาคเรียน (P)	☐ 8. ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประเมิน ตัดสินผลการจัดกิจกรรมคุณธรรม ประกวดโครงการงานคุณธรรม ☐ 9. จัดกิจกรรม “ครอบครัว คุณธรรม” ตามคุณธรรม อัตลักษณ์
	5. จัดให้มีกิจกรรมศึกษาดูงาน โรงเรียน คุณธรรมต้นแบบร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนทุกปี (P)	☐ 10. กิจกรรมศึกษาดูงาน โรงเรียน คุณธรรมต้นแบบร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน
รวม 2 กลยุทธ์ย่อย	รวม 8 รายการ	รวม 10 กิจกรรมปฏิบัติ
รวมทั้งสิ้น 14 กลยุทธ์ย่อย	รวมทั้งสิ้น 50 รายการ	รวมทั้งสิ้น 66 กิจกรรมปฏิบัติ

บันทึกเพิ่มเติม

- องค์ประกอบหลักที่ 1.....
- องค์ประกอบหลักที่ 2.....
- องค์ประกอบหลักที่ 3.....
- องค์ประกอบหลักที่ 4.....
- องค์ประกอบหลักที่ 5.....

เอกสารอ้างอิง

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ป๋วย อึ้งภากรณ์. (2548). **ทัศนะว่าด้วยการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิม และคณะ. (2551). **รายงานวิจัยการยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของ
สังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- วศิน อินทสระ. (2549). **พุทธจริยศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เม็ดทราย.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม). (2551). **การสังเคราะห์งานวิจัย
เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศและต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: ฟริกหวานกราฟฟิค.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. (2552). **บันทึกความสำเร็จ”เยาวชนไทยทำดี
ถวายในหลวง**. กรุงเทพฯ: บริษัทฟริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2560). **โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.มาตรฐานและตัวชี้วัด**.
กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อคณะกรรมการ โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เฉลิมจินนาวาสงเคราะห์)

1.	นายธีระ ขันบุตร	ผอ.ร.ร.
2.	นายวิโรจน์ พงษ์ศิริกุล	ครู คศ.2
3.	นายพิศาล เจริญวนิช	ครู คศ.2
4.	นางอุบลวรรณ รสสุคนธ์	ครู คศ.3
5.	นางสุจิตรา ไลกระโทก	ครู คศ.3
6.	นางกนกวลีย์ รังคะกนก	ครู คศ.2
7.	นางสาวแก้วหทัย จันทรพิพัฒน์	ครู คศ.3
8.	นางกัญญามาศ สิงห์บุตร	ครู คศ.3
9.	นางพรรณณี คงชนะ	ครู คศ.3
10.	นางเบญจมาศ โสมพะโยม	ครู คศ.2
11.	นางวิจิตรา หนูคง	ครู คศ.2
12.	นางจิรพรรณ นันทันติ	ครู คศ.2
13.	นางกรกมล สุวรรณเกิด	ครู คศ.1
14.	นางนวลศรี สุตราม	ครู คศ.1
15.	น.ส.อุบลวรรณ คีช่วย	ครู คศ.2
16.	น.ส.ภัทรพร ชูจิต	ครู คศ.1
17.	นายวิตรี สมาฤกษ์	ครู ผช.
18.	น.ส.ศศิธร มิตรชู	ครู ผช.
19.	นายสุชาติ เรียบร้อย	ครู คศ.1
20.	นางสาวอุไรภรณ์ ชัยชนะ	ครู ผช.
21.	นางสาวเอมิการ์ มุธุสิทธิ์	ครู ผช.
22.	นางสาวจันทนิภา หนูอ้อม	ครู ผช.
23.	นางกรรณิการ์ กาญจนประทุม	ครู ผช.

ภาคผนวก ข จำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านปากน้ำ(เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง)

จำนวนห้องเรียนและนักเรียน ปีการศึกษา 2560

ชั้น	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 2	2	36	36	72
อนุบาล 3	2	45	24	69
รวมปฐมวัย	4	81	61	142
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	2	42	21	63
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	2	31	26	57
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	2	32	31	63
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	2	35	36	71
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	2	35	22	57
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	2	45	34	79
รวมประถมศึกษา	12	220	170	390
รวมทั้งสิ้น	17	301	231	532

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิ์ผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตรับผิดชอบจังหวัดสงขลา)

ภาคผนวก ค แบบสรุปผลการจัดกิจกรรมของโรงเรียนตามคู่มือดำเนินงานฯ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	จำนวนแนวทางดำเนินการ	จำนวนกิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงตามคู่มือ	ร้อยละกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงตามคู่มือ
องค์ประกอบหลักที่ 1	การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3	11	14	
องค์ประกอบหลักที่ 2	การบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน	3	10	12	
องค์ประกอบหลักที่ 3	การจัดการเรียนการสอนของครู	3	11	16	
องค์ประกอบหลักที่ 4	การเรียนรู้และคุณภาพนักเรียน	3	10	14	
องค์ประกอบหลักที่ 5	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน	2	8	10	
รวม		14	50	66	

คู่มือดำเนินงานการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณธรรมที่มีสัมฤทธิผล
โรงเรียนบ้านปากน้ำ (เขตนครอินทร์)

ภาคผนวก ง ภาพตัวอย่าง การดำเนินงานตามคู่มือดำเนินงานฯ

